

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

6TE ÅRG.

DEN 22 JANUARI 1905.

N° 17

Återgifvande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild öfverenskommelse förbjudes.

INNEHÅLL: Anders Bernhard Hay. — En hyllning. — Från Kalifornien. — "Segraren" af Stå Hög. — Sveriges nya riksdagshus. II. Från riksdagens första sammanträde i dess nya palats. — Port Arthurs sista dagar. — Nordsjöaffärens efterspel. — Chalmerska institutets i Göteborg 75-årsjubileum. — Illustrerad allehanda. — Till firande af Fredrika Bremerförbundets 25-årsdag. II. — Sveriges äldsta författarinna alliden. — Hufvudstadens musiklif. — Veckans porträttgalleri. — Ministärskiftet i Danmark. — "Isberg" i Sverige.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI. GÖTEBORG. 1905.

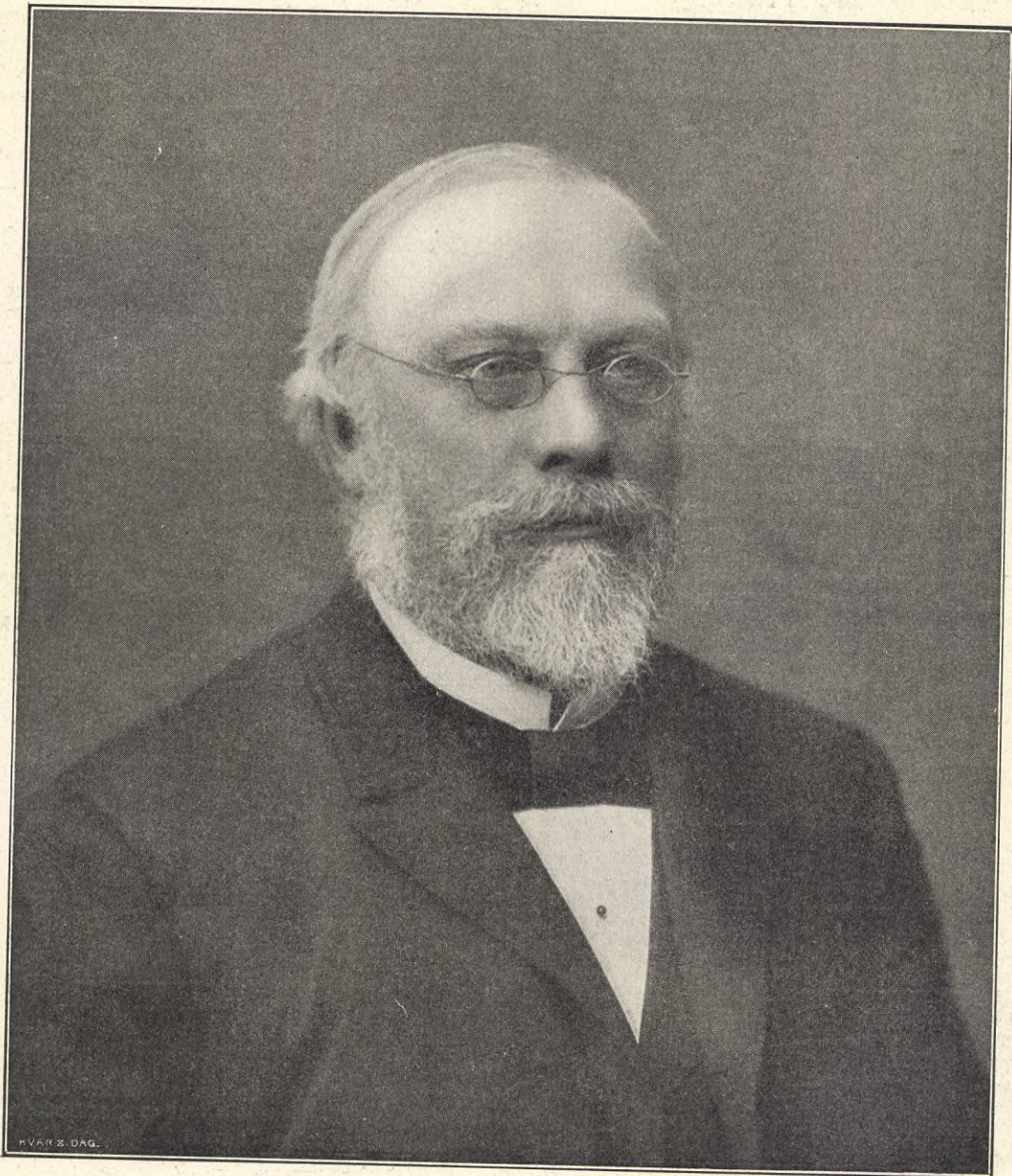

Foto. Holm, Jönköping.

BERNHARD HAY.

F. D. DISPONENT FÖR JÖNKÖPINGS TÄNDSTICKSFABRIK. — MED ANLEDDING AF 70-ÅRS DAGEN.

ANDERS BERNHARD HAY.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Den 7 jan. detta år kunde en af Jönköpingsindustriens stormän, f. d. disponenten Bernhard Hay fira sin 70-åriga födelsedag.

Namnet Hay och Jönköping höra oupplösligen samman. Det är Bernhard Hay som Jönköping har att tacka för att det är känt öfver hela världen, det är honom det har att tacka för sin utveckling från en liten obetydlig landsortsstad till ett stort industrisamhälle. Också blef nu disponenten Hay på sin 70-årsdag föremål för hela samhällets hyllning. Landshöfdingen, friherre Palmstjerna var den förste, som bringade honom sin lyckönskan, därefter styrelsen för Jönköpings Vulcans Tändsticksfabriks Aktiebolag, tjänstemännen för Jönköpings Par Bricoll, samt ett stort antal enskilda personer.

Disponent Hay kan mer än de flesta blicka tillbaka på sitt förlutna lif med tillfredsställelse. Ty det är ett godt dagsverk, som han gjort både för sig själf, samhället och fäderneslandet. Främst har gifvetvis hans verksamhet varit knuten till den fabrik, hvars disponent han vid sin afgång för några år sedan i 35 år varit. I samma mån som han, trots de väldiga svårigheter han hade att bekämpa, när den nyuppfunna säkerhetständstickan skulle uttränga den gamla fosforstickan, drifvit upp fabriksrörelsen till en produktion, som hade att tillgodose hela den civiliserade världens behof af tändstickor, växte antalet af de personer, som i denna industri funnit sitt levebröd. Och för alla de tusenden, som varit anställda vid Jönköpings gamla tändsticksfabrik, har han samvetsgrant sörgt. På hans initiativ har ett helt kvarter sunda, friska arbetarebostäder uppförts, och pensions- och sjukkassar ha inrättats, så att Jönköpings gamla Tändsticksfabrik blifvit ett mönster i detta, som i så många andra afseenden. Få äro väl också de, som ägt sådana chefsegenskaper, som Bernhard Hay, och kraftigt understödd af så betydande män som A. L. Sjöberg och nyligen aflidne ingenjör Lagerman — han visste att kalla rätt mannen till rätta platsen — kan han till största delen betrakta det som sin förtjänst, att Jönköpings gamla tändsticksfabrik haft en så storartad utveckling.

Vid sidan af sin befattning som disponent och ledare för Jönköpings tändsticksfabriker, ägnade han sig äfven åt kommunala värf. Så var han under flera år vice ordförande i Jönköpings stadsfullmäktige och ledamot af flere nämnder. Dessutom under den s. k. majriksdagen representant för Jönköpings stad i Andra kammaren, men afböjde återval, då hans tid icke tillät honom att ägna sig åt det politiska lifvet.

Disponent Hay har icke endast satt som sin uppgift att göra eld, utan äfven varit lifligt intresserad af att släcka den där den uppstått ovälkommet: Under många år var han chef för Jönköpings brandkår, hvilken af honom organiserades till en af de bästa på sin tid. Här liksom annorstädes, där han blef satt att verka, gjorde sig hans chefsegenskaper i eminent grad gällande.

Oaktadt sin höga ålder är disponent Hay ännu vid full vigör. Det är att hoppas, att samhället ännu många år får behålla honom med obruten hälsa, ty ännu är han verksam på olika områden. Bland annat bekläder han befattningen som ordförandemästare i sällskapet Jönköpings Par Bricoll, som under hans ledning betydligt upplomstrat. Därjämte utövas en storartad gästfrihet i hans hem, som är centralpunkten för Jönköpings sällskapslif.

Bland andra ädla egenskaper disponent Hay besitter är äfven den att vilja gifva, men detta vill han helst göra obemärkt och många äro därför de, som i tysthet välsigna hans välgörenhet och goda hjärta.

Anders Bernhard Hay tillhör en gammal ansedd köpmanssläkt i Varberg och föddes där den 7 januari 1835. Han genomgick Varbergs läroverk och Göteborgs Handelsinstitut, och kom vid aderton års ålder till Jönköping, där han fick anställning som kontorist hos Johan Edvard Lundström, grundläggaren till Jönköpings tändsticksfabrik. Det dröjde dock ej många år förr än Hay, när Lundström vände sitt intresse till en ny uppgift, den att arbeta fram Munksjö pappersbruk, blef fabriken egentliga ledande kraft och han blef för den skull 1863 vald till dess disponent.

Under sin disponenttid har Hay företagit många utländska resor, från hvilka hans skarpa iakttagelseförmåga alltid hemförde något nyttigt för såväl fabriken som samhället.

Mycket mera kunde skrivas om den märklige mannens lefnad och hans gagnarika lifsarbete. Sådana män som disponent Bernhard Hay behöfver vårt fosterland många, de göra det känt ej genom svärdets utan genom arbetets segrar.

Heder åt 70-åringen!

EN HYLLNING.

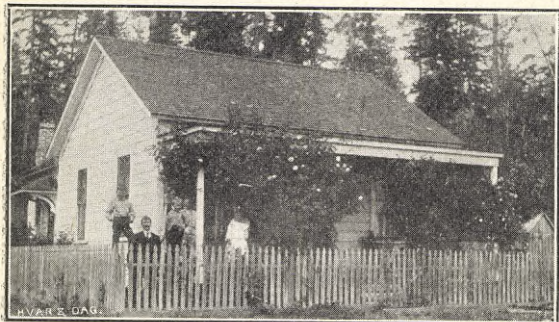
Foto. Roikjer, Malmö.

Dr: C. HERSLOW.

Dr: C. Herslow i Malmö, hvilken redan förut dragit sig tillbaka från den politiska skådebanan, och hvilken i och med år 1904 års utgång lämnat äfven det kommunala verksamhetsfältet och afgått från ordförande- och ledamotskap i Malmö stadsfullmäktige, här i sammanhang med detta sitt tillbakaträdande blifvit föremål för mycken hyllning af stadens kommunala representation. — Vi hänvisa till vår utförliga biografi af dr: H. i I:sta årgs 48:de häfte.

FRÅN KALIFORNIEN.

Fotografier och korrespondens till HVAR 8 DAG.

»EN STUGA DAR LJUSHÅRIGA, BLÅOGDA NORDENS BARN BO.»

tidning, och — nu snart — äfven egen bank. Uppe i norra Kaliforniens, Oregons och Washingtons skogar ströfva svenskar omkring. I Seattle är likaledes en stor koloni, med kyrkor och tidning.

Det är mestadels en försigkommen klass, som slagit sig ned här, och de guld-korn, som finnas i Kalifornien, äro väl tillvaratagna. Icke så mycket metalliskt guld, som det guld en ytterst fruktbar jord, jämte ett nästan idealiskt klimat gifver. Banken, som nu skall bildas i San Francisco, blir antagligen ett millionföretag, (i dollars), och medlen komma från svenskar.

»PELARE VID PELARE — DET VAR SOM OM MAN KOMMIT IN I EN KATEDRAL.»

»HUR TRÄDEN FÄLLAS» Detta höll 23 fot i diameter.

Det kommer ibland tidningar ifrån Sverige hitut, och nästan alltid innehålla de artiklar, både många och långa om Amerika, och om oss svenskar, som hamnat här. Intresset för oss tyckes tilltaga mer och mer för hvarje år som går. Ännu behandla dock dessa artiklar mestadels trakter i östern, Nya Englands stater, och de midvästra präriestaterna, men sällan våga de sig öfver Klippbärgen, till staterna väster därom och utefter Stilla hafskusten. Och ändå äro svenskarna äfven här ute ganska många. I södra Kalifornien, bland palmer, oranger och vinrankor, där det är sol och sommar året om, möter man svenskar hvar man går. Hufvudplatsen är Los Angelos, med svenska kyrkor och föreningar. San Francisco äger en ännu större koloni med svenska kyrkor, föreningar och egen

Det är vyer från Humboldt County i norra Kalifornien, som våra bilder här återgifva. För att komma dit, har man att gå ombord på en kustångbåt i San Francisco, (kaptenen och besättningen äro naturligtvis svenskar) ånga 216 mil (engelska) norrut, för att landa i traktens hufvudstad, Eureka. Vi taga naturligtvis in på ett svenskt hotell (det största i staden), och äta ett svenskt mål mat, med smörgåsbord och dito dito (naturligtvis på särskild begäran, ty det brukas icke allmänt).

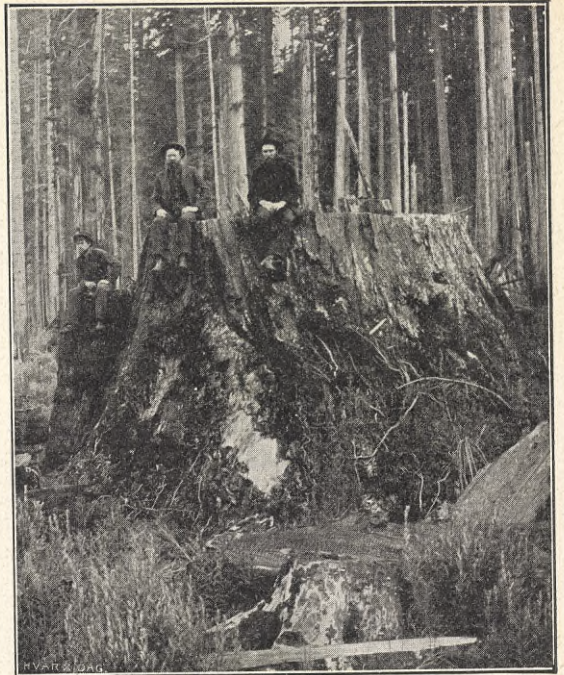

»ETT VACKERT EXEMPLAR».

Eureka, en stad på cirka 11,000 innevånare, är belägen vid en vik och äger, näst San Francisco, den bästa naturliga hamnen utefter Stilla Hafvet. Dess utmärkta läge, såsom utskeppningsplats för virke från de ofantliga skogarna här uppe, bland de största i Amerika (d. v. s. världen, för att tala med amerikanaren), gör att den kommer att växa och blifva räknad bland storstäderna i sinom tid.

Vid våra vandringar på gatorna, läsa vi på skyltarna *Andersson: Taylor*, eller *Pettersson: Shoes and Boots*; svenskt öfver allt. Det är dock näppeligen lönt att gå in och tala svenska, ty då får man knappt svar. Det är ett af de största felen hos svenskarne ute i vestern, att de liksom blygas för att tala svenska. Det värsta är, att de icke kunna tala engelska häller. I östern äro de något bättre i detta afseende, fastän äfven där de finnas, som visa samma motvilja för sitt modersmål.

Ifrån Eureka går vår väg upp bland bergen och skogarna. Nu få vi se, att det icke var blott ett utbrott af den vanliga amerikanska skrytsamheten, påståendet att det i Kalifornien finnes träd 100 fot i omkrets, 400 fot höga och 2000 år gamla. Man

»STUBBARNE ÄRO STORA NOG ATT TJÄNSTGÖRA SOM DANSBANA».

känner sig så liten, när man står vid sidan af en sådan jätte. Raka och stolta resa sig träden, gamla, men ändå ungdomligt gröna.

Trädet kallas redwood (rödträd), barren äro breda och till färgen ljusgröna, isynnerhet på våren, då man kunde tro sig vara inne i en äkta svensk björkskog. Veden är röd, mjuk och lätt, och plankor kunna ut-sågas som äro 80 tum breda, och icke hafva en spricka eller den minsta kvist.

Ännu finnes milsvida skogar kvar, men de börja att bli svårt åtgångna. Dit den hvite mannen kommer blir allt snart sköfladt. Nu stå på många ställen endast halvbrända stubbar kvar, liksom gravvårdar på

»DE IHÄLIGA STAMMARNE KUNNA I NÖDFALL BEGAGNAS SOM STALL.»

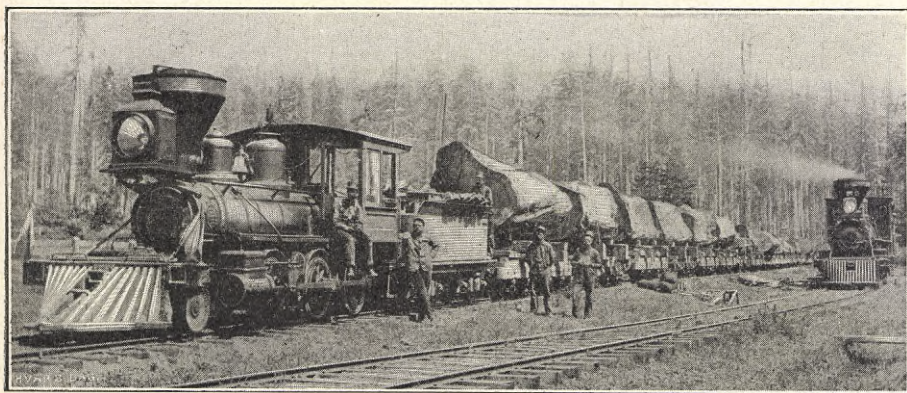
en ofantlig kyrkogård. Det kännes hårdt att sköflingen legat så mycket i skandinaviska händer. Det är nämligen till största delen svenskar och finnar som här föra yxorna och sågarna.

Men taflan har ock en ljus sida. Innan den hvite mannen kom, stodo visserligen träden orörda, och det var som att komma in i en katedral, pelare vid pelare, med orgelmusik uppe i topparne. Indianerna ströfvade omkring, och björnarne tassade orädda omkring. Men då var också vildmark överallt. Nu är landet uppodlat, och säden står manshög på åkrarne, och boskapen betar i stora hjordar. Tusenden ha fått egna hem; små städer ha byggts; järnvägar ha dragits fram; och så har ungsbogen börjat på att växa upp igen rundt stubbarne. Villebråd finnes kvar ännu, längre inåt landet (det är ett riktigt jägarnes paradys häromkring). Indianerna ha, äfven de, flyttat sina tält längre inåt. Somliga af dem ha blandat sig med de hvita, blifvit riktigt civiliserade, och det finnes svenskar här, som, oakadt den mycket litet tilltalande indianska trubbnäsan och ansiktstateringen, tagit sig hustrur bland dem.

Och huru ha vi svenskar det härute? Rätt bra. Klimatet är bättre än i östern. Svalt på sommaren, något rägnigt på vintern. Så är det så likt Sydsverige. Det finnes floder och bäc-

»LASTNINGSPLATS I SKOGEN».

»PÅ VÄG TILL SKOGEN».

kar, det finnes berg och skög. Man hör skogssus och känner barrdoft. Så ha vi hafvet. Där kan man sitta om kvällen och se hur solen går ned, och höra hur det talas och språkas bland bränningarne, om ett annat land, långt, långt borta. Det är, som vore man åter hemma.

B. F. R.

SEGRAREN.

Norrländsskiss för HVAR 8 DAG af
STI HÖG.

Efter ett par dagars snöfall hade luften klarnat och stelnat till en blekgrön kyla. Strax innan dagen dog, skingrades forsdimmorna, som fyllde dalbotten. Under några minuter stodo bergjättarne violetta i belysningen från en försvinnande hård och röd sol, och rutor brunno mot det blåhvita, som redan sof i skugga.

På slutningen öfver forsen låg en grå bondgård. En kvinna kom från brunnen med ett par ämbar vaten. Vid brosteget satte hon ned dem några ögonblick. Vattnet hade skvalpat öfver och frusit till is ned efter hennes kjol, och hon torkade af fötterna på granriset. Hon stod och såg hur kalldimmorna bolmade upp som en rök öfver forskoket igen, och hur den sista solkanten försvann som ett eldrödt kol.

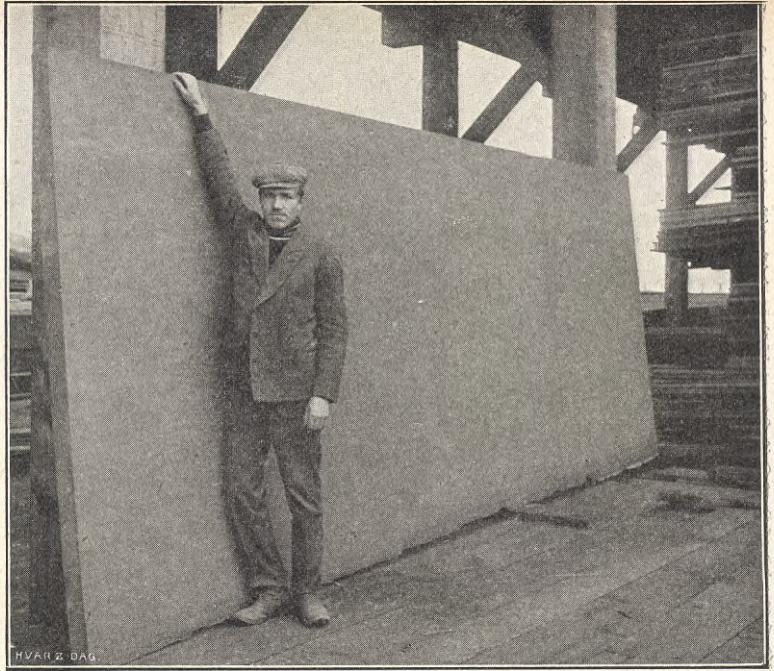
Inne i stugan lade hon mera ved på elden och flyttade fram spinnrocken. Hon hade magra händer med stora och röda knogar, och det var någonting ljust och hårdt öfver henne, där hon satt med det flackande skenet omkring sig.

En liten tre års flicka hade somnat på bänken bredvid spisen. Hon hade varit ute i kölden, som bränt röda flammor på hennes röda kinder, och den linhvita luggen föll fram öfver pannan. Ett par pojkar lekte på trasmattorna, och den äldste satt vid bordet och läste katkesen. Han läste trons artiklar, och de sjöngo högt och entonigt som en fors genom stugan och öfverröstade spinnrockens surrande.

Dagsljuset slocknade blåhvitt, och elden brann rödare. Det smällde till doft som ett skott i en knut, och bondhustrun spratt till och lät rockhjulet stå stilla. Hon hade suttit i tankar, och medan hon stirrade mot dörren, som fått ett öfverdrag af rim på innersidan, steg det upp ett minne för henne ur den mörka vrån.

En dag för tio år sedan, när hon var nygift och ensam i stugan hade hon suttit och spunnit i skymningen. Då hade det också varit sträng köld, och den följde som en rök med den främmande kvinnan, som öppnade dörren och kom in i stugan.

Hon hade hufvudduken neddragen i pannan, och hon kom fram till elden och sträckte fram händerna för att värma sig. Hon frågade efter husbonden i

FRAN KALIFORNIEN: »PLANKOR, 80 TUM BREDA, UTAN EN SPRICKA ELLER MINSTA KVIST, KUNNA SÄGAS».

gården, men fick det beskedet att han var borta. Då satte hon sig på den erbjudna stolen. Hon kunde väl vänta, sade hon. Hon var ung, men hustrun tyckte att det blänkte tattaraktigt af hennes ögon, hvar gång hon såg mot dörren. Hon var själf från en annan socken, och kände ännu inte så mycket till folket, dit hon kommit. Hon gaf sig i språk med den främmande, men fick just inga svar; det enda hon fick veta var, att denna året förut hade tjänat i en granngård.

Men när det drog ut på tiden, utan att husbonden syntes till, kom hon fram med sitt ärende. Ett par veckor efter det han firat sitt bröllop, hade hon fått en liten, och hon kom för att kräva ut hjälp till barnauppföstran af honom. Det kvittade henne lika, att han gift sig, bara hon fick det hon skulle ha.

Sedan dess hade hon en gång hvart år kommit och gått. Men i hennes spår hade det följt bittra ord, som en gång sagda, blifvit till en isbrodd, som inte så lätt kunde smälta.

Så hade det kommit dåliga år och andra bekymmer, mannen hade slappnat af, och istället för att sköta om jorden, hade han slagit sig på affärer och haft otur. Då började han att tala om att sälja hem-

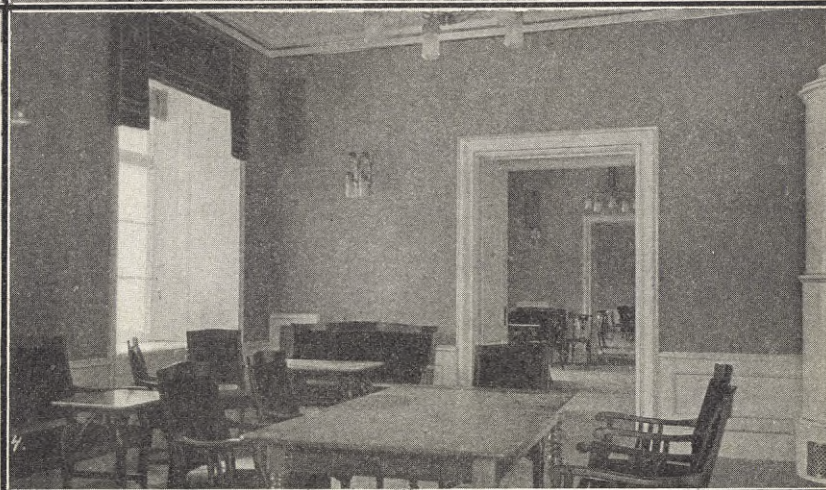
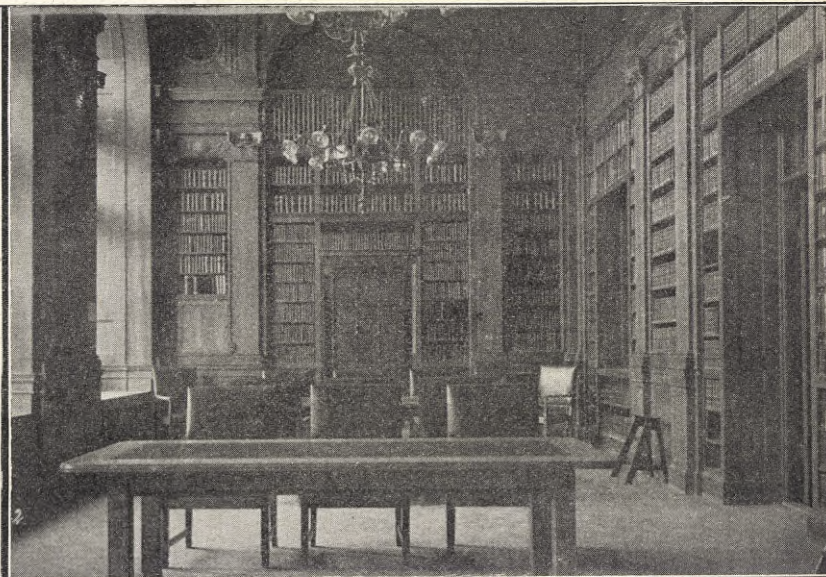
(Forts. å sid. 268.)

Efter fotografi.

FRAN KALIFORNIEN: AFTONSTAMNING.

SVERIGES NYA RIKSDAGSHUS. II.

— 265 —

HVAR 8 DAG

HVAR 8 DAGS FOTOGRAF I STHLM.

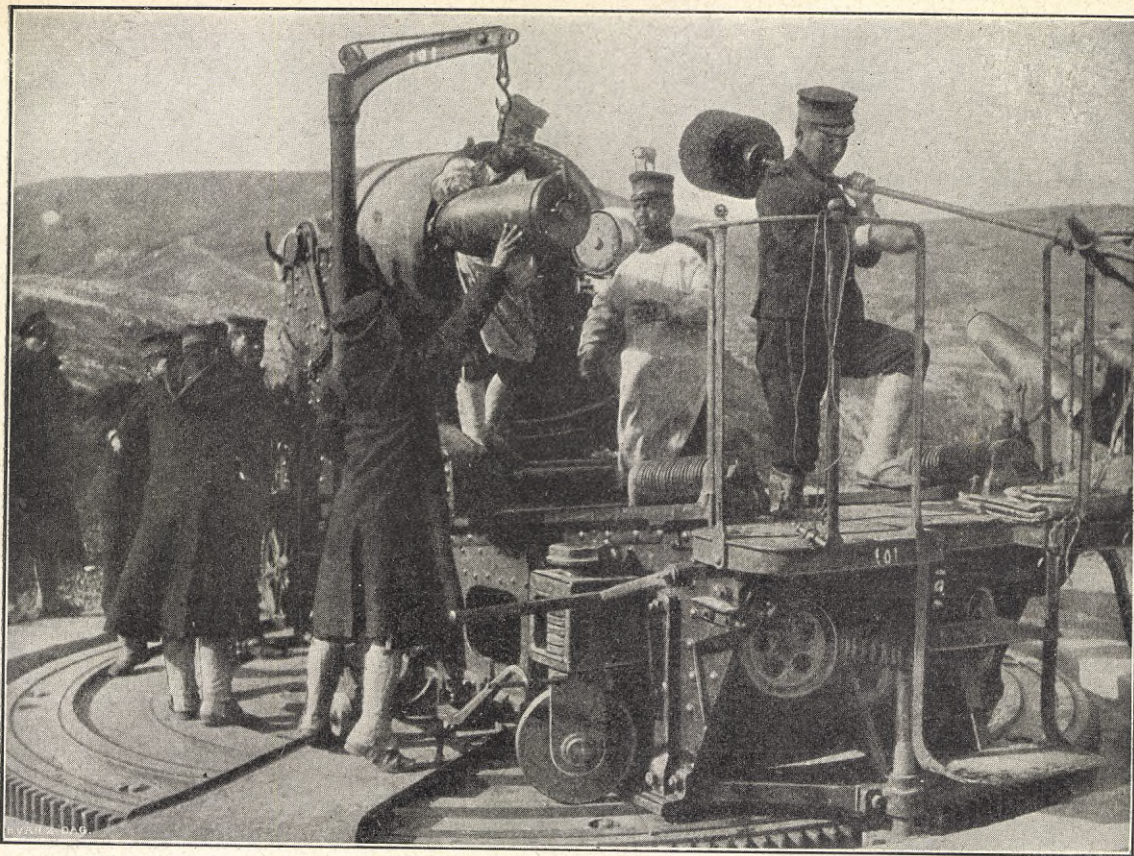
1. SAMTALSRUMMET. — 2. HANDBIBLIOTEKET. — 3. RESTAURANTEN. — 4. KAFEET.

GRUPPBILD AF KAMRARNES TALMÄN OCH VICE TALMAN, tagen i Första kammarens talmansrum.
Till vänster å fotografien Första kammarens talman, greve G. Sparre (sittande) och vice talman-bruksägaren Lundeberg (stående)
samt till höger: Andra kammarens talman, konsul A. Swartling (sittande) och hemmansägaren P. Pehrson i Törneryd (stående).

INTERIÖR FRÅN ANDRA KAMMARENS FÖRSTA SAMMANTRÄDE.

FRÅN PORT ARTHURS SISTA DAGAR.

Efter fotografi.

EN SVÅR PJES: En af de store japanske kanonerne som från 203-meterskullen förstörde den ryska flottan i hænnen.

Tsaren har talat. Han har gifvit uttryck åt sin stora beundran för det sätt på hvilket Port Arthurs försvarare gjort sin plikt. Han har erkänt att japanerna äro fruktansvärda motståndare, men säger sig

ändå fast hoppas på en snar och afgörande seger för de ryska vapnen. Port Arthur var ointagligt — Port Arthur har fallit. Om det heliga Rysslands absoluta öfverlägsenhet får det icke råda något tvifvel.

Efter fotografi.

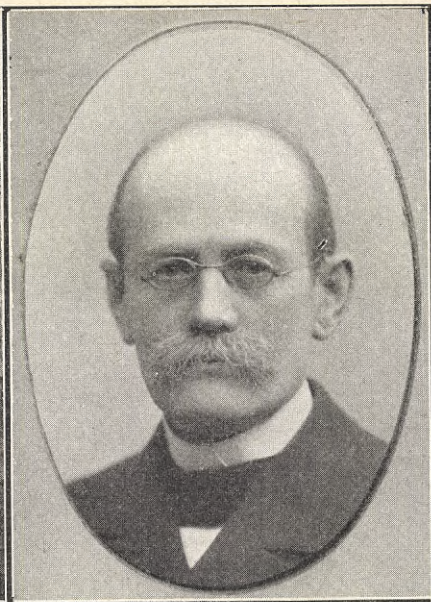
UTREDNINGEN AF ENGELSK-RYSKA NORDSJÖ-AFFÄREN.

Domstolen sammanträder i franska utrikesministeriet. Medlemmarne äro: för England amiral Beaumont (2), för Österrike amiral Spaun (3), för Frankrike amiral Fournier, ordf. (4), för Ryssland amiral Dubassoff (5), för Amerika amiral Davis (6). Englands sekr. sir Edward Fry (1).

Foto. Jonason, Göteborg

CHALMERSKA INSTITUTET : Den nybyggda delen åt Vasagatan.

PROF. AUG. WIJKANDER,
Institutets föreståndare.

Chalmerska institutet i Göteborg har i slutet af förra veckan högtidlighållet 75-årsminnet af sitt instiftande. Samtidigt firades invigningen af till institutet lagda nya lokaler, den s. k. Vasabyggningen.

(Forts. fr. sid. 264.)

manet och fara till Amerika, och den tanken hade vuxit sig allt starkare hos honom. Det var endast hustruns motstånd, som han inte kunde bryta. Hon hyste en oöfvervinnerlig motvilja för det främmande landet, och när mannen talade om de dåliga tiderna, hade hon förebrått honom för hans lättja och påmint honom om, att de kunde ha haft en bättre användning för pengarna, än att de skulle kastas bort på henne, jantan, som aldrig försummade att infinna sig. Så hade det fallit ord igen, som sargat och sårat.

Hon fuktade på fingrarna för att stryket skulle löpa lättare, och därvid kom hon att se på sina händer. Hon skakade på den vänsta för att se, hur stora guldringarna blifvit, och de skulle ha fallit af, om inte knogen varit svullen. Den dag hon tagit dem på sig, hade hon varit glad.

Pojken vid bordet slog igen katkesen, och för väl tionde gången läste han den första trosartikeln. Bakom honom var rutan hvit och isig, och andedräkten stod som en rök. — Jag tror på Gud Fader, himmelns och jordens skapare, läste han. Det gick ändtligen utantill, och orden ramlade öfver hvarandra med en oafbruten hastighet som hvirflarna i en fors. Flickan på spisbänken vaknade, gned sig i ögonen med ett par små smutsiga näfvar och stirrade på lågorna med halföppna läppar och en blank och sömndrucken blick. Men så fick hon lif i sig, och for ned från bänken för att infånga katten, som hon upptäckt på golvet.

Det ljud stampningar utanför, och husbonden i gården kom in. Han lade ifrån sig mössa och skinnvantar och satta sig fram till elden utan att säga någonting. Men medan hustrun slog i kaffe åt honom såg hon, att han tog fram ett bref med ett utländskt frimärke ur rockfickan.

Hon kväde en hård och skarp hostning, men hon gjorde ingen fråga, förrän han själf började tala

om brefvet. Det var från en af hans bröder, som för många år sedan rest till Amerika. Han ville, att familjen skulle komma ut till våren, och han lofvade att möta den och hjälpa dem med inköpet af jord och annat.

Ja, det är bäst, att du börjar att ställa dig i ordning då, sade hustrun.

Mannen hade väntat sig ett annat svar. Men när hustrun tycktes ta det så fogligt, kände han sig helt förnöjd, och han började att tala vidt och bredt om det förlofvade landet, om de höga arbetsförtjänsterna där, och om jordens fruktbarhet.

Och den bygd, som sett honom födas, krympte liksom tillsammans för honom och blef allt mera karg och fattig. Hvad hade han att tacka den för? Hvad hade den gett honom annat än slit och släp, och hvad gaf den för framtid åt hans barn?

Hustrun hörde tyst på honom, men det, att hon inte motsade honom som vanligt, tog han som ett tecken till, att hon ändtligen började att ge honom rätt.

Därför somnade han belåten på kvällen, men hustrun låg vaken under skinnfällan, och hon tänkte att han kunde väl glädja sig åt sin seger, men att det var en annan, som var starkare än han.

När hon var barn, hade hon sett modern vara i arbete från morgon till kväll, och det var en brådska öfver henne, som om dagarna inte skulle ha räckt till för allt det hon ville förvärfva sig. Men så hade det kommit en annan tid, när hon förmädde mindre, och när den ihåliga hostan följde henne hvarvt hon gick och till sist tvingade henne ned till en hvila, från hvilken hon aldrig mera skulle komma upp.

Så hade det också gått med två syskon, som hon haft. De hade känt sig unga och starka och aldrig tänkt på döden, förrän han var tätt i hälarerna på dem.

HVAR 8 DAGS fotograf i Sthlm.

FRU CAROLINA ÖSTBERG.

mellersta och södra Sverige går turnén för att sedan fortsättas till Kristiania och måhända äfven till andra norska städer och Norrland.

Vår bild af fru Östberg framställer henne på promenad i Stockholm dagen före afresan.

II. Mischa Elman är namnet på ett 13-årigt ryskt underbarn, som på kontinenten väckt det allra största uppseende i egenkap af violinspelare och nu besöker Sverige. Född i Stalnoje i guvernementet Kiew af fattiga föräldrar — fadern är skollärare — lade Mischa redan vid fem års ålder i dagen sin underbara musikaliska förmåga på en konsert, arrangerad af furstinna U. Han studerade sedermera i Odessa, tills han i jan. 1903 blef lärjunge för professor Aver i Petersburg. Den 15 okt. i fjol uppträdde Mischa i Berlin. Öfver allt, där han låtit höra sig, har den unge violinisten väckt en storm af förtjusning. Han har jämförts med Sarasate, och hans föredrag lär vara prägladt af en märkvärdig mognad.

III. Med anledning af konung Peter af Serbien kröning låt regeringen gravera ett frimärke, som utföll till full belägenhet och därför utsläpptes i rörelsen.

Det var en fransk konstnär, Mouchon, som fick uppdraget att gravera märket, hvilket skulle bära profiler konung Peter och Karageorg. Framärkena hade redan till stor del börjat sin vandring öfver jorden, då man upptäckte, att när man vände upp och ned på märket, visade de båda profilerna den mördade konung Alexanders dödsmask.

Regeringen vidtog nu alla möjliga åtgärder för att få så många märken som möjligt förstörda. Den har nu agenter uti London, Paris och Berlin med

I HVAR 8 DAGS den 25 dec. 1904 utlysta **pristäflan** för utmärkta svenska originalromaner, är det utfästa prisbeloppet

Kr. 6,000 (Sextusen).

Täflingstiden utgår den 15 aug. 1905. Alla våra skriftställare inbjudas att deltaga.

Men det var länge sedan detta, och liksom de en gång, hade han alltid tänkt, att hon skulle gå fri. Hon hade inte troit, att hon burit dödsfröet inom sig, förrän denna sista vinter, när hon började känna igen alla dess tecken.

Därför hade hon mistat sin motvilja mot det främmande landet. Hvarför skulle hon tvista om det, när hon ändå inte skulle komma dit?

Hon hörde mannens regelbundna andetag bredvid sig. Han skulle kanske komma ditut, men hon skulle stanna i hemmets jord. Hon hade haft ett styft sinne, och när sömnen flydde från henne, hade hon god tid att grubbla öfver, hvem som hade den största skulden i, att det så ofta blifvit strid emellan dem. Men till sist skulle ingen af dem vinna seger, utan den tillkom en annan, en starkare.

Det gnistrade i rimmet på rutorna, och där utanför gick fullmånen fram öfver en isblå himmel och göt sin glans öfver den hvita dalen. Det var så kallt att en tår genast skulle ha stelnat till is i ögonvrån, och dimmorna stego från forsen, och lade sig som liklakan upp öfver strandslutningarna. Men underdem arbetade det doft ur djupet, och brusdet gled genom den frusna luften som en aldrig hvilande vända.

ILLUSTR. ALLEHANDA.

I. En tourné af mer än vanligt intresse eger f. n. rum i Sverige i det att fru Carolina Östberg och Carl Fredrik Lundqvist, de båda berömda lyriska artisterna, af hvilka den senare för alltid lämnat operan i Stockholm och den förra tills vidare icke tillhör den samma, begifvit sig ut på långfärd. Genom

MISCHA ELMAN: En 13-årig mästerspelleare.

DET KONFISKERADE SERBISKA KRÖNINGSFRIMÄRKET.

taliala för att spela den serbiska regeringen detta spratt.

HVAR 8 DAGS FOTOGRAF I STHLM.

FREDRIKA BREMERFÖRBUNDET: Grupp af styrelse och ombud.

Fredrika Bremerförbundet afhöll, såsom H. 8 D. förut meddelat, i slutet af förra veckan 20-årsjubileum i Stockholm genom ett flere dagar pågående möte, hvare en hel del för föreningen i landsorten verkande personer deltog. Åtskilliga föredrag och fester ägde rum, allt vittnande om förbundets lifskraft och mångsidiga omfattning. Till de fotografier, vi förut meddelat, bringa vi här ytterligare en från styrelsens och ombudens förhandlingar den första dagen af 20-årsjubileet.

Sittande, från vänster å bilden: Fröken Piehl, Norrköping, fröken Sundholm, Hudiksvall, fröken Arvidsson, Linköping, fröken Ulrich, Stockholm, sekreterare, fru Montelius, Stockholm, ordförande, fröken Adelborg, Stockholm, byråföreståndarinna, fröken Lilly Engström, Stockholm, fru L. Dyrssen, Stockholm, fru Gylden, Stockholm, fröken Silow, Stockholm, sekreterare i stipendiinst., fröken Dahlgren, Stockholm, redaktör af "Dagny". Stående, från vänster: Fröken Anna Danielsson, Kalmar, fröken Maria Nordenfeldt, Göteborg, fru Nordenfeldt, Höganäs, fru Thorburn, Uddevalla, fröken Mauritzson, Vadstena, fru prof. Jolin, Stockholm, fröken Björklund, Stockholm, fröken Lagerberg, Stockholm, fru Andersson, Vexjö, fru Brettner, Arvika, fru Lindstedt, Venersborg, dr Lydia Wahlström, Stockholm, fröken Ruth Grönvall, Helsingborg, fröken Eurenus, Malmö, fru Lewenhagen, Lund, fröken Alma Rehnberg, Östersund, fröken Sjöstrand, Halmstad.

SVERIGES ÄLDSTA FÖRFATTARINNA AFLIDEN.

I en ålder af nära 93 år afled för några dagar sedan på landeriet Liseberg utanför Göteborg, där hon i så godt som hela sitt lif varit bosatt, den kända författarinnan fröken Emily Nonnen.

Den bortgångna som med ett sällsynt älskligt och behagligt väsen förenade en stor bildning och rika konstnärliga intressen, var född i London och tillhörde en i 1800-talets början till Sverige inflyttad familj, som sedan gjorde sig mycket bemärkt i sitt nya fädernesland. Hennes fader har sitt namn knutet vid sedermera Carnegieska porter- och sockerbruken utanför Göteborg, och hennes broder Edward var den som grundade Sveriges första landbruksinstitut.

Efter att ha åtnjutit en utmärkt uppfostran reste Emily Nonnen till Köpenhamn för att utbilda sig som målarinna. Pänseln lades dock om några år åsido, sedan hennes litterära intressen — bl. a. som öfversättarinna af Tegnér och Runeberg — blifvit de öfvervägande. Ännu i somras roade sig dock den gamla med små blomstermålningar i vattenfärg.

Mest bekant har hon blifvit genom de ungdomsberättelser, bl. a. "Diamant-hjärtat", som hon utgifvit, och hvilka för endast några år sedan utkommo i en ny upplaga, ett tecken på att hennes blida stämma ännu, från den gammal-värld hon tillhörde, finner genklang i unga sinnen.

Foto. Jonason. Gbg. EMILY NONNEN. †

HUFVUDSTADENS MUSIKLIF.

Konsertföreningen bildades på ett af ett stort antal konstnärer och musikvänner bevästadt sammantråde i Musikaliska akademien i Stockholm den 27 maj 1902.

Föreningen, hvars ekonomi genast från början blef trygghad för flere år genom ansevärd bidrag från ett större antal musikintresserade personer i hufvudstaden, har till ändamål att gifva konserter, hufvudsakligen ägnade att höja inresset för orkestermusik, därvid afseende ägnas jämväl åt utförandet af såväl äldre som nyare svensk musik. På grund af det ökade intresse som den musikalska allmänheten i hufvudstaden vid den närmaste tiden före föreningens bildande visade för orkesterkonserter, ansågo föreningens stiftare, att tiden då var inne för bildande af en förening med uppgift att gifva arbetarkonserter. Visserligen funnos personer som ansågo den nya föreningen öfverflödig, så länge Kungl. Teatern genom sitt hofkapell föranstaltade symfonikonserter, och det saknades ej häller röster som talade om "konkurrens" med dessa, sedan år 1878 på ett så värdigt och på ett så musikuppförande sätt gifna konserter. Men för hvar och en med en större teaters verksamhet något så när förtrogen person, ja till och med för den aldeles oinvidige, måste det vara klart att en operainstitution med sin mycket bestämdt förelagda uppgift — att värda operan — icke tillika kan vara en ordnad konsertinstitution. Symfonikonserter kunna med bästa vilja ej gifvas så regelbundet och efter en på förhand vid säsongens början uppgjord plan. Konserterna blifva fullkomligt beroende af teaterns öfriga arbeten, ja till den grad att de nära nog måste insmygas vid gynnsamma tillfällen, då ledighet till repetitioner inträffa. Den uppmaning och det välvilliga understöd som den unga föreningen flerfaldiga gånger fått röna från Kungliga Teaterns ledande män, visar ock att dessa personer inse det berättigade i föreningens uppgift och tillvaro.

Konsertföreningen har hvarje säsong gifvit sex abonnemangskonserter samt dessutom ett antal folkkonserter och extra konserter.

Från och med i år gifvas folkkonserterna med anslag från kommunen.

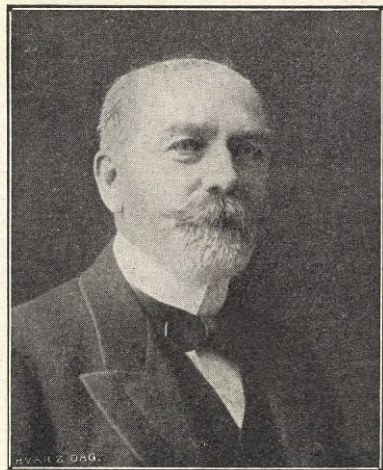
Den första konserten gafs den 21 oktober 1902 och den 25:te konserten gafs den 10 dennes i Musikaliska akademiens stora sal, där samtliga konserter hittills gifvits med undantag af en i aulan i Uppsala, en i Östermalms och en i Katarina kyrka.

Under första spelåret kommo till utförande 50 olika tonverk af 32 kompositörer, under det andra spelåret 38 olika verk af 20 tonsättare samt hittills under innevarande spelår 31 olika musikstycken af 17 tonsättare. Följande inhemska tonsättare äro representerade på dessa program: Bror Beckman, Knut Bäck, Franz Berwald, A. Hallén, O. Morales, C. Nordqvist, Ludvig Norman, Wilh. Peterson-Berger, Emil Sjögren, Wilh. Stenhammar, Aug. Söderman, Karl Valentin, Ad. Wiklund och Erik Akerberg.

Det är en stor och dyrbar apparat att i hufvudstaden gifva orkesterkonserter, hvarpå såsom bevis förtjänar omnämnas, att utgifterna för orkestern (arfivden för repetitioner och konserter) samt solister för de nu gångha 25 konserterna belöpt sig till närmare 50,000 kronor. Och därtill komma utgifter för lokalhyra, notbibliotek, transporter af instrument, annonser, trycksaker m. m.

För det ädla och goda ändamålets skuld, må man hoppas att hufvudstadens musikintresserade personer icke tröttna att understödja den lifskraftiga och arbetsamma föreningen, men fullt trygghad torde nog icke konsertföreningens framtid blifva, förr än Stockholm får den mycket omtalade och lika mycket efterlängtade tidsenliga konsertlokalen. Men när skall den tidpunkten inträffa? Som förhållandena nu i detta afseende te sig, är det hardt när en skamfläck för hufvudstadens musiklif, om man ens kan tala om ett välordnadt musiklif utan en tidsenlig konsertlokal.

* * *

OSCAR BOLANDER, t. f. direktör för Musikaliska akademien i Stockholm.

I ledigheten efter aflidne direktören för musikkonservatorium i Stockholm, dr. Wilhelm Svedbom har förordnats professor Oscar Bolander, som anses komma att bli ordinarie på platsen. B., som är född 1840, har studerat såväl i in- som utlandet, samt har sedan 1867 undervisat i piano vid konservatoriet.

Konsertföreningens stiftare voro: Tor Aulin, öfverdirektör John May, Wilh. Stenhammar, Ludvig Rubenson, junior och framlidne ingenjör Harald Kinberg.

Dess nuvarande styrelse utgöres af: Ordförande öfverdirektör John May, vice ordf. Wilh. Stenhammar, dirigent Tor Aulin, skattmästare hofvotograf H. Hamnqvist, sekreterare notarien Erik Lidforss samt friherrinnan Ebba Rudbeck, fruane Dagmar Möller och Charlotte Asplund, fröken Lotten Gripen-svärd, hrr Richard Andersson, M. Boheman och Ludvig Åman.

John May.

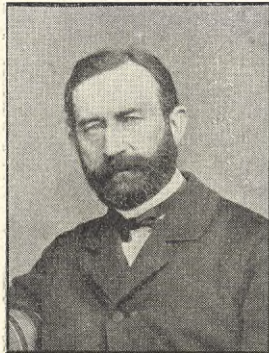

H. S. Da STOCKHOLMSFOTOGRAF.

KONSERTFÖRENINGEN I STOCKHOLM, hvilken i dagarne gifvit sin 25:te konsert. Kapellmästaren Tor Aulin (1), Kompositören Wilhelm Stenhammar (2).

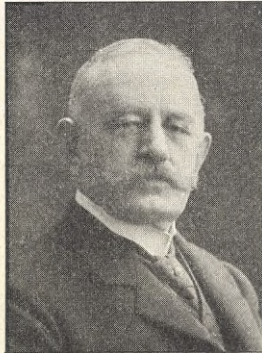

:: VECKANS ::

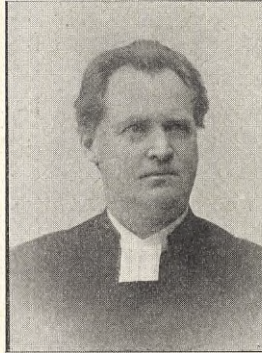
F. O. L. W. v. EKENSTEEN.

85 år fylde den 12 jan. f. d. domänintendenten Fritz Otto Ludvig Wilhelm von Ekensteen i Lund. Efte praktiska studier i in- och utlandet, förest. för Skånska landbruksskolan 81-88; dom-int. i Malmöhus län 80-95. Innehar Husälln. sällsk. guldmedalj. Under en följd af år landstingsman.

P. G. E. BEJLER.

Bibliotekarien vid K. biblioteket i Stockholm, fil. dr Peter Gottfried Eberhard Beijler, fylde den 9 jan. 80 år. Fil. dr 74, bibliotekarie vid K. biblioteket sedan 02.

F. O. W. ÅLANDER.

Kyrkoherden Frans Oskar Wilhelm Ålander fylde den 2 jan. 55 år. Född i Levene (Skbg. l.), stud. ex. 72, prästvigd 76, komm. 82, kyrkoherde i Mariestad sedan 98. Led. af stadsfullm. m. fl. kommunala institutioner. Verkat för kyrkliga o. fosterl. sångens höjande samt f. abnormskoleväs. utveckling m. m.

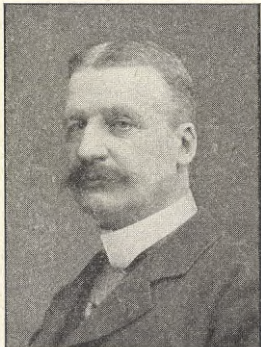
S. G. WENNERBERG.

50 år fylde den 13 jan. t f. chefen för K. Svea art.-reg. Sune Gunnarsson Wennerberg, 03 t. f. för reg. verkliga chef statsr. Virgin. Erhöll första of. fullm. 75, var major o. chef för art.-stab. när han 02 utn. till fälttygm. Blef 03 öfv. o. ch. för Andra Svea art.-reg., nuvar. Uppl art.-reg., hvilken post han fortf. bekläder.

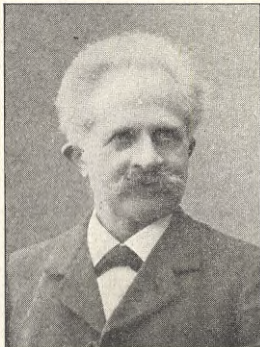
G. W. EKEDAHL.

Den 6 jan. fylde kontraktsprosten, kyrkoherden Gustaf Wilhelm Ekedahl 75 år. F. i Forserum, stud. ex. 49, prästvigd 53, kommun. 61, kyrkoherde i Femsjö 75, i S. Ljunga (Vaxjö stift) sedan 81, kontraktsprost i Sunnerbo sedan 88.

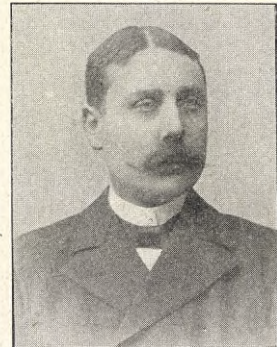
L. G. H. FLEMING.

Godsägaren, kammarherren friherre Lars Gustaf Herman Fleming å Hofsta (Söderm. län) fylde den 9 jan. 60 år.

A. STÅL.

Den 15 dec. kunde den kände musikkritikern fil. dr Axel Stål i Göteborg fira ett inom den publicistiska världen mera ovanligt jubileum, i det han då i 25 år arbetat inom en och samma tidning, Göteborgs-Posten. F. 41 i Norrköping.

K. NJURLING.

50 år fylde den 30 dec. advokaten Karl Njurling i Stockholm. Studentexamen 74, praktiserande advokat sedan 80. Utgivet bl. a. handbok för kronolänsmän.

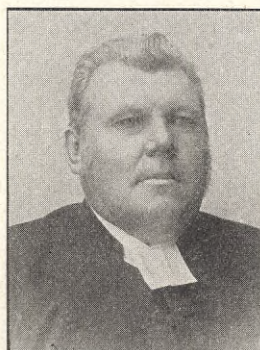
C. J. H. HOFFMAN.

70 år fylde den 8 jan. musikdirektören vid K. lifreg. husarer C. J. H. Hoffman i Stockholm. Född i Wismar, i prussisk krigstjänst 54-57, trumpetare vid Skånska husarregementet 58, musikdirektör vid Skånska dragonreg. 77, vid Lifregementets husarer 88.

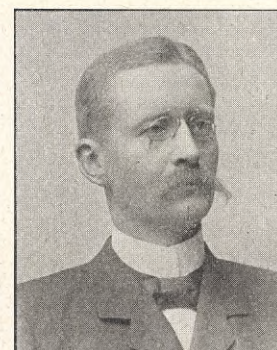
E. F. HYGRELL.

E. provinsialläkaren i Stranda (Mönsterås), med. lic. Elis Fredrik Hygrell, fylde den 8 jan. 65 år.

J. P. WALLIN.

Kyrkoherden Johan Petter Wallin fylde den 31 dec 65 år. F. i Ö. Torneå. Folk-koll.-ex. 67, befr. fr. akad. ex., prästvigd 67 för stiftets finsktalande befolkning, kyrkoh. i Öfver-Torneå sedan 94. Folkskoleinsp. 87-92. Översatt läroböcker för folkskolor till finska språket.

G. F. von ROSEN.

Förvaltaren och styrelseled. vid Fagersta Bruks A.-B., greve Gustaf Fredrik von Rosen, fylde den 5 jan. 50 år. Underlöjtnant vid Andra lifgardet 77, löjtnant 80, afsked 88.

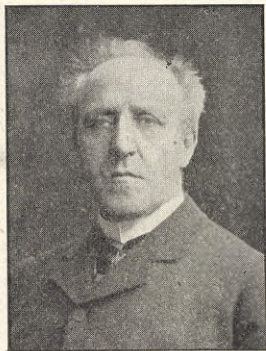

PORTRÄTTGALLERI

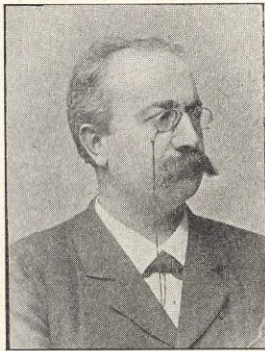
K. A. LAURELL.

Kaptenen Karl August Laurell fyllde den 11 jan. 60 år. Underlöjtn. v. Verm. reg. 69, kapt. 87, afsked ur akt. tjänst 99. Ingeniör v. flera byggnadsföretag: Hjälmarens sjösänkn., Långeds o. Munkedals fabr. Enskilda svenska och norska statens järnvägar.

H. SUNDSTRÖM.

60 år fyllde den 12 jan. grosshandl. Hans Sundström i Stockholm. Stud. 62, hofrätsex. 70, hofrätts e. o. notarie s. å. Kassadir. i A.-B. Göteborgssystemet i Stockholm. Styrelseled. i Industririktitaktiebolaget.

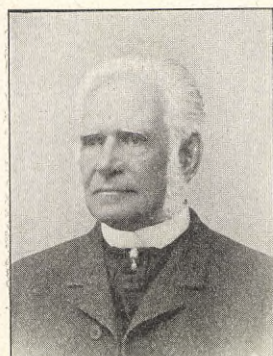
J. T. WESTRIN.

Fil. dr. Johan Theodor Westrin fyllde den 12 jan. 55 år. Fil. dr. 75, anan. i Riksarkivet 85, arkivarie 97. Red. af Nordisk Familjebok 81-99, ordförande i dess redaktionskommitté. Historielärare, ledamot af Vitt.-, hist.- och ant.-akad. sed. 01.

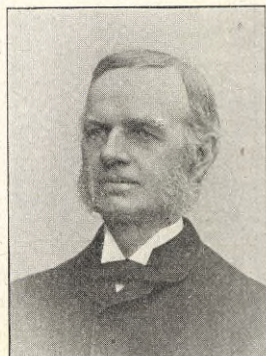
A. L. APELSTAM.

Grosshandlaren i Halmstad, Anders Lorentz Apelstam, fyllde den 6 jan. 50 år. Led. af riksd. Ar dra kammare 97-01, af Första kammaren sedan 02. Stadsfullm. ordf. sedan 03, ordf. i styrelsen för Hallands Enskilda Bank.

J. A. SEIPEL. †

Den 7 jan. afled i Stockholm grosshandlaren Johan August Seipel, född 23. I flere år led. af Stockholms stadsfullmäktige, led. af handels- och sjöfartsnämnden m. m.

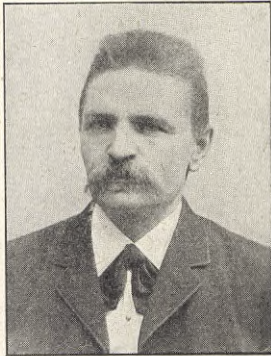
J. N. NORDENFELT. †

Grosshandlaren i Göteborg, Johan Niklas Nordenfelt, afled den 7 januari. Född 29 på Björneborg.

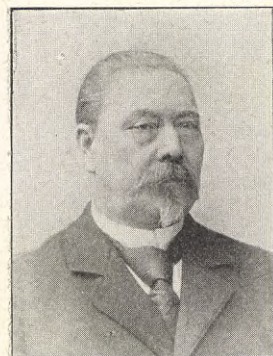
E. L. FAGERGREN. †

Den 3 jan. afled biträdande läkaren vid Stockholms hospital Ernst Leonard Fagergren. f. 48. Studex. 68, med. kand. 77. Sedan 83 inneh. sin ofvan nämnda befattning på ett framstående sätt och vid olika tillfällen förestått öfverläkaretjänsten.

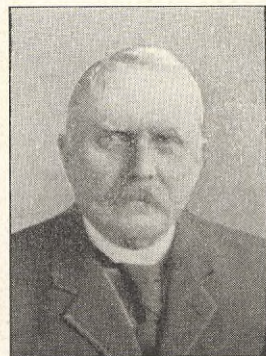
F. WIDLUND. †

Fabrikören Fredrik Widlund i Uppsala afled den 21 dec. vid 54 års ålder. Intog som yrkesman och borgare en framskjuten ställning. Stadsfullmäktig.

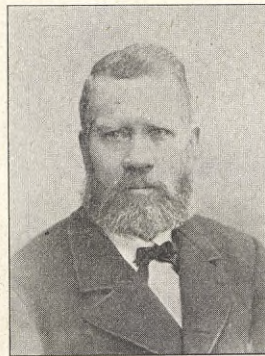
J. A. CYRUS. †

En af Norrköpings äldste, f. skräddaremästaren Johan Alfred Cyrus, afled den 6 jan. vid 86 års ålder. På sin tid ordf. i Handtv. borgersk., disp. för Arbet. ab., styr. led. i Norrk. folkbank i Hypot. fören. och i Arbetareföreningen m. m. En af skaparne af Borgarhemmet.

M. G. PRYTZ. †

F. sjökaptainen Magnus Gustaf Prytz afled i Göteborg d. 9 jan. Född 30, förde på sin tid segelfartyg och ångare på in- och utländska farvatten. Senare redare och besiktningssman.

N. SÖDERQVIST. †

Den 10 januari afled byggmästaren i Lindesberg Nicolaus Söderqvist vid 72 års ålder. Deltog i och utfört ett stort antal byggnadsarbeten af olika slag. Ledamot af stadsfullmäktige, drätselkammaren, byggnadsnämnden m. m.

W. LUNDBERG. †

Sjökaptainen, reservlöjtnanten i flottan Wilhelm Lundberg afled den 15 dec. vid 39 års ålder. Lämnade af sjukdom Oxelösundsångaren Start, hvilken i dagarne synes förlit med man och allt.

MINISTÄRSKIFTET I DANMARK.

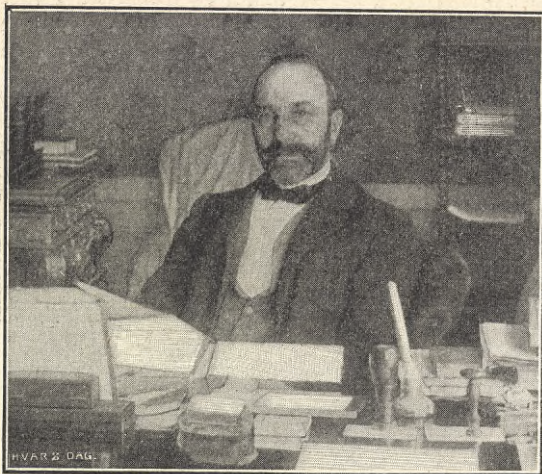

Foto. Fred. Riise, Köpenhamn.

I. H. DEUNTZER.
Den afgående konseljpresidenten.

Efter porträtt.

I. C. CHRISTENSEN.
Den nye konseljpresidenten. Därjämte krigs- och marin-
minister.

O. HANSSEN. S. BERG. S. HOGSBRO.
Landtbruksminister. Inrikesminister. Allm. Arb.-minister.

Vi meddela här porträtt af några mera framträdande namn i den nya vänsterministärlistan i Danmark, som i dessa dagar blifvit fastställd. De öfriga äro: *Raben-Levetzau* (utrikes-), *Alberti* (justitie-), *Sörensen* (kultur-) och *Lassen* (finansminister). Danmarks nye

regeringschef är född 1856, genomgick folkskoleseminarium och var i flera år lärare. Folketingsman 1890, medstiftare af Reformpartiet 1895. Förste talman s. å., statsrevisor 1901. Finansutskottets ordf. Kultusminister i Deuntzers kabinett 1901—1905.

Foto. Sjöberg, Karlsborg.

»ISBERG». Isupptorningar på stranden af Vättern, uppkastade under den senaste stormen.